

Dosarul nr. 3ra-1004/23
2-23138681-01-3ra-05102023

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. V. Pădurari, E. Balan, S. Ghercavii)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

ÎNCHEIERE

06 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Aliona Miron
Mariana Pitic
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Tauber Marina,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de Tauber Marina împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale
mun. Bălți nr.2 privind anularea actului administrativ și obligarea la acțiune,
împotriva deciziei din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins
apelul declarat de Tauber Marina împotriva hotărârii din 30 septembrie 2023 a
Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 27 septembrie 2023, Tauber Marina a înaintat contestație împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale mun. Bălți nr.2 privind anularea actului administrativ și obligarea la acțiune.

În motivarea contestației a invocat că prin cererea nr.10 din 20 septembrie 2023 depusă la Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale mun. Bălți nr.2, a anunțat despre intenția de a candida la funcția de primar al mun. Bălți în calitate de candidat independent, solicitând eliberarea listelor de subscripție pentru colectarea a 1500 de semnături, anexând copia buletinului de identitate.

A indicat reclamanta că președintele Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale mun. Bălți nr.2, a anunțat-o că listele de subscripție vor fi eliberate în termen de 24 de ore, adică la 21 septembrie 2023. Însă, la data indicată, prin răspunsul nr.2, președintele CECE mun. Bălți a decis unilateral respingerea cererii și refuzarea eliberării

listelor de subscripție, în temeiul art.16 alin.(2) lit. e) din Codul electoral și a hotărârii Curții Constituționale din 19 iunie 2023 prin care a fost declarat neconstituțional partidul politic „ȘOR”.

Reclamanta a menționat că din răspunsul recepționat rezultă că refuzul a fost decis de organul electoral, însă nu a primit nici un act oficial adoptat și emis, conform procedurii legale de către Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale mun. Bălți nr.2, ci unipersonal de președintele acestuia. Prin urmare, la 22 septembrie 2023, a depus o cerere prealabilă la Comisia Electorală Centrală, prin care a solicitat inclusiv constatarea nulității și anularea răspunsului președintelui CECE mun. Bălți nr.2 din 21 septembrie 2023 și obligarea CECE mun. Bălți nr.2 să admită cererea de eliberare a listelor de subscripție pentru colectarea semnăturilor în vederea susținerii candidaturii Marinei Tauber la funcția de primar al mun. Bălți în cadrul alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023. Iar, prin hotărârea nr.1324 din 25 septembrie 2023 Comisia Electorală Centrală a respins cererea prealabilă.

Reclamanta a notat că răspunsul unilateral al președintelui de refuz de a elibera liste este ilegal, dat fiind că a fost emis cu încălcarea gravă a competenței, or doar Consiliul ca organ colegial este competent să emită astfel de decizii.

De asemenea, a invocat că o altă gravă încălcare a procedurii constituie eludarea normelor imperative ale Codului administrativ cu privire la efectuarea unei proceduri administrative. Astfel, deși a fost anunțată că va fi invitată suplimentar, acest lucru nu s-a realizat, iar la pretinsa ședință a organului electoral nu a fost invitată ca participant la procedura administrativă, nu a avut posibilitate să fie audiată, să-și expună poziția și argumentele în susținerea cererii, fiind încălcat grav art.44 alin.(3) din Codul administrativ.

Reclamanta a comunicat că în cadrul procedurii administrative a avut parte de tratament discriminatoriu, fără respectarea bunei credințe și cu o vădită părtinire și dispreț.

Reclamanta a indicat că la finalul răspunsului este indicat că acesta poate fi contestat cu cerere prealabilă în termen de 30 de zile la organul ierarhic superior, deși, potrivit art.95 din Codul electoral în perioada electorală termenul de contestare este de 3 zile. Prin urmare, indicarea greșită a termenului de atac CEC a considerat că această eroare nu este un viciu fundamental și nu poate constitui temei de anulare a actului administrativ, astfel indică că e în fața unei protecții ilegale a organului ierarhic superior față de gravele erori procedurale comise de organul inferior.

Potrivit hotărârii CEC nr.1324 din 25 septembrie 2023, prin care a fost respinsă cererea prealabilă, organul electoral ierarhic superior a interpretat și aplicat legea total greșit când a indicat că CECE mun.Bălți nr.2 nu trebuia să emită o hotărâre de refuz în eliberarea listelor de subscripție, făcând trimitere la art.65 din Codul electoral și Regulamentul privind constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă. Astfel, Comisia Electorală Centrală a dat dovadă de rea-credință și abuz, interpretând după bunul plac

prevederile imperative ale legii, în contextul în care normele citate din Codul electoral sau Regulament nu prevăd procedura de refuz și actul prin care se întocmește acel refuz.

Subsecvent, reclamanta a notat că atribuțiile Consiliului de circumscripție sunt prevăzute la art.37 alin.(2) din Codul electoral, unde la lit.g) expres este prevăzut că anume acesta decide asupra cererilor de înregistrare a grupurilor de inițiativă, a candidaților independenți și a candidaților/listelor de candidați din partea partidelor politice în cadrul alegerilor locale, aduce la cunoștința publică informații despre aceștia. Iar, faptul că reclamanta nu a înaintat un grup de inițiativă pentru înregistrare nu schimbă natura juridică a acestui proces electoral și administrativ, fiind aceiași etapă electorală de înregistrare a unui candidat independent.

Reclamanta a calificat alegațiile autorităților publice ca fiind abuzive, cu scopul de a acoperi o ilegalitate a organului ierarhic inferior. Mai mult, încălcările procedurii administrative comise personal de către președintele CECE mun. Bălți nr.2 denotă sfidarea tuturor procedurilor de întocmire a unui act administrativ, depășirea gravă a competențelor și un dispreț total față de principiile legale.

Reclamanta Tauber Marina a menționat că prin răspunsul contestat i se refuză dreptul de a candida, motivând că se încadrează la restricțiile prevăzute la art.16 alin.(2) lit. e) din Codul electoral, adică a deținut o funcție electivă la data declarării de către Curtea Constituțională a neconstituționalității unui partid politic, cu referire la hotărârea Curții Constituționale nr.10 din 19 iunie 2023 prin care a fost declarat neconstituțional partidul politic „ȘOR”.

Reclamanta a notat că acest motiv este unul abuziv, iar legea a fost interpretată și aplicată greșit. Într-adevăr a fost aleasă pe listele partidului „ȘOR”, însă în hotărârea Curții Constituționale nr.10 din 19 iunie 2023 nu există nici o restricție pe viitor de a candida. Mai mult, art.16 alin.(2) lit. e) a fost adoptat la 31 iulie 2023 și a intrat în vigoare la 08 august 2023, adică aproape la două luni de la decizia Curții Constituționale. Astfel, aceste restricții nu pot fi aplicate față de reclamantă și față de o situație din trecut, care este consumată din simplu motiv că legea nu poate avea efect retroactiv și se va aplica doar pentru situațiile de viitor, adică pentru potențiali candidați ai unui partid declarat neconstituțional după data de 08 august 2023. CEC în hotărârea sa a încercat să demonstreze că legea poate fi aplicată retroactiv, venind cu unele alegații din câteva decizii al Curții Constituționale, care sunt total irelevante, care se referă la raporturi juridice total diferite și care nu au nici o tangență cu încălcarea dreptului fundamental de a alege.

Reclamanta a invocat că organul electoral interpretează subiectiv, unilateral și cu rea credință principiile constituționale cu privire la neretroactivitatea legii și momentul în care o lege intră în vigoare. Mai mult, reclamanta a depus cerere nu în calitate de reprezentant al partidului politic „ȘOR”, dar în calitate de candidat independent și nu se asociază cu acest partid, dar dorește să-și exercite un drept garantat de art.38 din Constituție. Totodată, față de reclamantă nu există nici o decizie judecătorească prin care să fie limitat dreptul de a ocupa anumite funcții sau vreo restricție de alt gen.

De asemenea, reclamanta a notat că, nici în hotărârea Curții Constituționale nr.10 din 19 iunie 2023 nu au fost menționate consecințe pe viitor sau restricții pentru calitatea de candidat independent. Iar, prevederile referitoare la neretroactivitatea legii au o legătură directă și cu procedura intrării în vigoare a legilor. Astfel, orice normă juridică se aplică faptelor săvârșite în perioada în care aceasta este în vigoare. În context, în speța dată, ca subiect vizat, nu avea cum să cunoască că pe viitor va fi lipsită de drepturi fundamentale din cauză ca a fost membru sau ales din partea unui partid politic, care pe viitor va fi dizolvat nu din vina sa.

Reclamanta a mai subliniat că prin acțiunile abuzive ale CECE mun. Bălți nr.2 este limitată într-un drept fundamental - drept de a fi ales garantat de art.38 din Constituție, or actul contestat contravine standardelor și recomandărilor unanim recunoscute, aprobate de Comisia de la Veneția în Codul bunelor practici în materie electorală din 2002 și constatărilor Înalțului for al Consiliului Europei.

Reclamanta a menționat că autoritatea pârâtă la examinarea cererii sale a ignorat prevederile imperative ale Codului electoral și Codului administrativ, iar pentru a aproba actul administrativ defavorabil a interpretat și aplicat legea greșit, abuziv și cu rea credință, dând dovadă de subiectivism și atitudine părtinitoare. Autoritatea pârâtă a adoptat un act administrativ contrar competenței legale; forma și conținutul actului administrativ contravine prevederilor imperative ale legii; la examinarea procedurii administrative Marina Tauber nu a fost invitată și audiată, fiind-ui încălcate toate drepturile procedurale și tratată cu dispreț, ură și prejudecată din motive politice, fapt ce violează principiul bunei credințe și imparțialității; iar prin adoptarea actului administrativ contestat a fost aplicată o lege, care nu era în vigoare la momentul comiterii pretinsului delict și i-a fost restricționat un drept constituțional fundamental.

În drept, reclamanta a invocat dispozițiile art.2, 22, 38, 76 din Constituția Republicii Moldova, art.10 alin. (1); art.17, 20-25, 189, 191 alin. (3); art.206 alin. (1) lit. a), art.208 alin. (1), art.211, 212, 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, art.91-95 și 164 din Codul electoral.

Prin urmare, reclamanta Tauber Marina a solicitat primirea spre examinare a contestației în contencios administrativ și admiterea integrală a acesteia în termenii prevăzuți de art.100 din Codul electoral (3 zile); constatarea nulității și anularea răspunsului președintelui CECE mun. Bălți nr.2 din 21 septembrie 2023; emiterea unei hotărâri privind obligarea CECE mun. Bălți nr.2 să admită cererea de eliberare a listelor de subscripție pentru colectarea semnăturilor în vederea susținerii candidaturii Marinei Tauber la funcția de primar al mun. Bălți în cadrul alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023.

Prin hotărârea din 30 septembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a respins cererea (contestația) de chemare în judecată înaintată de Tauber Marina împotriva Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Bălți nr.2 privind anularea actului administrativ și obligarea la acțiune.

La data de 02 octombrie 2023, Tauber Marina prin intermediul poștei electronice, a expediat în adresa Curții de Apel Bălți, iar la 03 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice și în adresa Judecătorei Bălți, sediul Central, apel motivat împotriva hotărârii din 30 septembrie 2023 a Judecătorei Bălți, sediul Central, solicitând casarea integrală a acesteia și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă contestația, cu anularea răspunsului președintelui CECE mun. Bălți nr.2 din 21 septembrie 2023.

Prin decizia din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Tauber Marina împotriva hotărârii din 30 septembrie 2023 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut prevederile art.38 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, art. 5, art. 10 alin. (1), art. 11, art. 17, art. 20, art. 118 alin. (1) – (3) art. 120 alin. (1), art. 123, art. 137, art. 139, art. 189 alin. (1)- (2), art.194 alin.(1), art. 195, art.206 alin. (1) lit. a), b) art.240 alin.(1) lit. a), art. 239 alin. (1) art.219, 225 alin. (2), art.22 alin.(1), art.130 din Codul administrativ, precum și art. 1, 15, 65 alin.(1), (5), (6) din Codul electoral.

Instanța de apel a remarcat că în conformitate cu dispozițiile Codului administrativ, instanța de judecată, nu verifică numai legalitatea unui act administrativ ci realizează verificarea exercitării de către autoritatea publică a întregii activități, a dreptului discreționar. Astfel, instanța de judecată analizează dacă, în procesul activității sale decizionale, materializată prin totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative, autoritatea publică a realizat dreptul discreționar: 1) cu respectarea limitelor de competență și regulilor de procedură instituite de lege; 2) cu luarea în considerare tuturor faptele relevante; 3) conform scopului acordat prin lege.

Astfel, în prezenta acțiune, Tauber Marina pretinde că răspunsul Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale mun. Bălți nr.2 este ilegal și pasibil de a fi anulat dat fiind că a fost emis contrar prevederilor imperative ale legii, normele materiale și procedurale ale Codului electoral au fost aplicate greșit, iar circumstanțele speței au fost apreciate contrar situației de fapt.

Curtea de Apel Bălți a remarcat faptul că Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale mun. Bălți nr.2, în acord cu dispozițiile art. 123 din Codul administrativ, până la finalizarea dezbaterilor judiciare în prima instanță, la 29 septembrie 2023, a admis cererea formulată de Tauber Marina și i-a eliberat listele de subscripție pentru colectarea a 1500 semnături în susținerea în calitate de candidat independent la funcția de primar al mun. Bălți la alegerile locale generale din 05 noiembrie 2023. Anume prin eliberarea listelor de subscripție s-a admis cererea formulată în acest sens de Marina Tauber, prin ce s-a realizat încetarea vătămării drepturilor invocate de către aceasta, refuzul emis anterior ne mai fiind relevant și actual.

În acest context, instanța de apel a constatat că actul administrativ - răspunsul președintelui CECE mun. Bălți nr.2 din 21 septembrie 2023 de refuz în eliberarea listelor de subscripție, a cărei anulare se solicită în speță, de fapt, prin măsura oficială întreprinsă

ulterior de autoritatea publică –CECE mun. Bălți nr. 2, care la 29 septembrie 2023 a solicitat persoanei să se prezinte pentru eliberarea listelor de subscripție, acțiune care s-a și realizat, fapt recunoscut de toate părțile procesului, a admis cererea depusă de Tauber Marina de eliberare a listelor de subscripție, prin urmare refuzul în eliberarea listelor de subscripție din 21 septembrie 2023 și-a pierdut efectele și valabilitatea. Or, un act administrativ nevalabil nu mai poate fi declarat repetat nevalabil și de instanța judecătorească, inclusiv în situația în care acesta și-a pierdut valabilitatea în procesul examinării judiciare a cauzei, acesta deja fiind desființat de autoritatea emitentă.

Făcând trimitere la prevederile art.139 alin.(3) Cod administrativ, potrivit căroră, un act administrativ individual rămîne valabil atîta timp cît nu este retras, revocat sau anulat într-un alt mod ori nu s-a consumat prin expirarea timpului sau într-un alt mod, instanța de apel a conchis că circumstanțele respective impun soluția de a respinge acțiunea în contencios administrativ pe motivul lipsei obiectului de examinare. Or, actul administrativ nevalabil nu mai poate fi anulat și de către instanța de judecată, deoarece acesta nu mai produce efecte juridice și și-a pierdut valabilitatea. Din acest considerent, instanța de apel a supus analizei argumentele apelantei cu privire la legalitatea actului administrativ contestat, care este în esența sa desființat. Or, în pofida faptului că autoritatea emitentă nu a desființat expres actul administrativ contestat prin alt act administrativ, prin măsura oficială întreprinsă de autoritatea publică de admitere a cererii și eliberare a listelor de subscripție solicitantului, a reglementat cazul individual în domeniul dreptului public, care a produs nemijlocit efecte juridice, listele de subscripție cu actele necesare, fiind deja depuse la CECE mun. Bălți nr.2 pentru verificare în vederea soluționării chestiunii de înregistrare a candidatului independent Marina Tauber la alegerile locale din 05 noiembrie 2023.

La data de 04 octombrie 2023, ora 21:12, Tauber Marina a depus la Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei electronice, cerere de recurs împotriva deciziei din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei contestate și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea recurentei și să fie anulat răspunsul președintelui CECE mun. Bălți nr. 2 din 21 septembrie 2023.

În motivarea recursului a reiterat circumstanțele de fapt și de drept ale speței, similare celor cuprinse în cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

Suplimentar a reiterat că instanțele ierarhic inferioare au motivat soluția de respingere a contestației, doar din considerentele că listele de subscripție pentru colectarea semnăturilor întru susținerea Marinei Tauber, au fost eliberate de către intimată la data de 29 septembrie 2023, considerând că obiectul acțiunii a dispărut, iar pretențiile au fost executate și nu mai are sens examinarea altor capete ale cererii.

Recurenta a specificat că instanța de apel a motivat că actul administrativ contestat și-a pierdut orice efect și se consideră consumat din momentul în care au fost eliberate liste de subscripție, considerând că actul contestat nu mai este valabil și nu poate fi anulat și nu mai există obiect de examinare. Respectiv, recurenta consideră că soluția și argumentele instanței de apel sunt neîntemeiate și adoptate în contradicție cu

circumstanțele cauzei. Or, acțiunea de eliberare a listelor de subscripție nu are nicio legătură cu prezenta acțiune în contencios administrativ, din motiv că listele nu au fost eliberate ca urmare a depunerii prezentei cereri sau ca urmare a revizuirii cererii inițiale cu privire la eliberarea listelor, ci urmare a unor împrejurări care nu depind de voința intimatului, în speță decizia nr. 122 din 28 septembrie 2023 a Curții Constituționale cu privire la suspendarea efectelor art. 16 alin. (2) lit. e) din Codul electoral.

Recurenta a observat că, necesitatea examinării în fond a acestei cauze ține de constatarea abuzurilor comise de intimată față de Marina Tauber, abuzuri care ar putea fi repetate în orice moment. Prin urmare, instanțele ierarhic inferioare urmau să se expună asupra legalității acțiunii președintelui CECE nr. 2 Bălți de a emite unipersonal un act administrativ, cu încălcarea competenței legale și asupra netemeinicii de a aplica eronat asupra recurente o lege cu efect retroactiv. Prin omisiunea instanțelor ierarhic inferioare de a răspunde argumentelor invocate în cererea de chemare în judecată, recurenta este îndreptățită să susțină că decizia, nu este suficient motivată și că poziția sa în cauza de contencios administrativ nu a fost examinată în mod echitabil, ceea ce presupune încălcarea art. 6 CEDO.

Recurenta a notat că instanța de apel era obligată să examineze și să de apreciere tuturor argumentelor invocate în cerere, să constate, de principiu abuzurile și încălcările admise de autoritatea publică și să nu admită încălcarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor pe viitor.

Cu referire la temeiurile de drept de declarare a recursului, Tauber Marina a invocat că prezenta cerere de recurs se încadrează în temeiurile de admisibilitate a recursului prevăzute la art. 245¹ alin. (1) lit. b) și d) din Codul administrativ, or Codul electoral a intrat în vigoare la 01 ianuarie 2023, iar aceste alegeri locale generale sunt primul scrutin în baza noii legislații și nu există o jurisprudență consolidată a Curții Supreme de Justiție. Mai mult, decizia instanței de apel este arbitrară iar probele au fost apreciate nerezonabil.

Prin referința depusă la 06 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale mun. Bălți nr.2 a solicitat declararea recursului depus de Tauber Marina, ca fiind inadmisibil sau după caz, respingerea acestuia.

În conformitate cu art. 95 alin. (1) din Codul electoral, în perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.

Alineatul 8 al aceluiași articol stipulează că, înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).

Decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată public la 04 octombrie 2023, și conform extrasului din poșta electronică la adresa „tauber.marina@mail.ru”, dispozitivul deciziei dar și decizia motivată a fost notificată recurente la 04 octombrie 2023, ora 10:50 și respectiv, 15:43 (f.d. 179-180).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă prin poșta electronică la 04 octombrie 2023, ora 21:12.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Tauber Marina, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

În sensul art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹.

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele precitate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau,

după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recurs de către Tauber Marina, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Bălți și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție respinge argumentul recurenteii Tauber Marina precum că prin admiterea prezentului recursul, urmează să se consolideze jurisprudența Curții Supreme de Justiție, din motiv că Codul electoral a intrat în vigoare la 01 ianuarie 2023, iar aceste alegeri locale generale sunt primul scrutin în baza noii legislații și nu există o jurisprudență consolidată a Curții Supreme de Justiție.

În acest sens, se va nota că intrarea în vigoare a modificărilor Codului electoral la data de 01 ianuarie 2023, nu denotă faptul că există diferențe de interpretare și aplicare ale acestei legi. Or, mecanismul de consolidare a jurisprudenței Curții Supreme de Justiție a fost conceput pentru a asigura consecvența practicii instanțelor interne și a remedia diferențele de interpretare și aplicare a legilor.

Astfel, CtEDO în hotărârea Iordan Iordanov v. Bulgaria din 2 octombrie 2009, par. 47, Curtea a reiterat că divergențele jurisprudențiale sunt inerente oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond din cadrul unei jurisdicții teritoriale. Totuși rolul instanței supreme este tocmai de a soluționa aceste contradicții.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că deși recurenta a invocat necesitatea consolidării jurisprudenței Curții Supreme de Justiție nu a indicat cauze relevante speței, în care problema supusă judecării a fost apreciată diferit de către instanțele de judecată.

Cu referire la argumentul recurenteii precum că instanța de apel era obligată să constate, de principiu, abuzurile și încălcările admise de autoritatea publică și să nu admită încălcarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor pe viitor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl apreciază ca fiind *actio popularis*. Iar, principiile Codului administrativ nu stabilesc posibilitatea de a declanșa *actio popularis* fără să fi demonstrat dreptul vătămat, respectiv, solicitarea de a fi constatate de principiu abuzurile și încălcările admise de autoritatea publică, precum și solicitarea de a nu admite pe viitor încălcarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor, nu pot constitui obiect al unei acțiuni în contencios administrativ.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Tauber Marina, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, care au fost analizate de către prima instanță și Curtea de Apel Bălți, fiind apreciate corespunzător.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în instanța de apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Bălți și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Bălți, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19

februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Tauber Marina.

Conform art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral și în conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus Tauber Marina se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Aliona Miron

judecătorii

Mariana Pitic

Ion Malanciuc